

milde Gaver, som blive givne i Tavlerne i Kirken, ikke gaae ind under det almindelige Fattigvæsen, og det er meget rigtigt, at de komme under Communernes eller Menighedernes Bestyrelse saaledes, at de blive uddeelte efter deres Skjønsmhed. Men det hverken kan eller vil opveie den egentlig communale og tvungne communale Godgjørenhed. Det er en af de fortrinligste Ting i vort Land, at den tvungne, communale Godgjørenhed er tilstede, og naar det ærede Medlem opfordrer mig til at udvikle Loven saaledes, at den i den Henseende blev bedre, saa vil jeg gjøre ham opmærksom paa, at jeg ikke er det Medlem her i Thinget, som staaer meest tilbage i saa Henseende. Jeg har gjentagne Gange andraget derpaa, og jeg har med et Par andre Medlemmer været med at gjøre Forslag, som gik ud paa at classificere de Fattige paa en egen Maade; men dette har ikke fundet rigtig Anklang her i Salen. Jeg har i sin Tid indbragt et Lovforslag angaaende en Maade for Fattige paa Landet at finde Huusholder paa, som skulde gjøre dem det lettere; men, det blev ogsaa trængt tilbage her i Salen; — saa jeg for min Part kan for det Første ikke gjøre mere. Men det ærede Medlem, som har bedre Medhold end jeg, og kan vente at faae Understøttelse fra de Sider, som tidligere i disse Sager have været mig imod, han skulde gjøre det, saa vilde han gjøre noget meget bedre, end at tvære saa stærkt for denne Lov. Naar den Understøttelse, som gives igjennem Communerne, ikke bliver uddeelt paa en rigtig Maade, saa maae vi søge at faae det uddeelt paa en bedre Maade. Vi have søgt at skaffe et bedre Valgsystem tilveie i Communerne, som blandt andet ogsaa skal rette paa det heromhandlede Forhold; men det kan ogsaa gjerne være, at Lovgivningen kan ændres i saa Henseende. Lad os arbejde derhen til; men lad os ikke komme til at kaste Brag paa den offentlig befalede Understøttelse og gjøre den til Noget, som det kræver en Mænd at tage imod; thi det, siger jeg, er farligt. Det er en af de Ting, som har fremkaldt de vanskeligste, farligste og største Rystelser i de seneste 50 Aar her i Europa. Hvad det angaaer, at vi her i Landet skulde have et Fortrin med Hensyn

til Godgjørenhed, saa er det ikke værd at hovmode os deraf; thi vi ere vistnok ikke i den Henseende bedre end alle andre Folkelag. I de forskjellige Lande, hvori jeg har levet, har jeg overalt fundet en stor Velvillighed imod Medmennesker, naturligtvis i større og mindre Grad efter de forskjellige Localiteter, men ikke efter de forskjellige Nationaliteter. Det er meget lykkeligt, at saavel det ene som det andet Menneske føler, at han i Samfundet bestaaer derved, at han er veldædig mod sine Medmennesker.

Bale: Dette Lovforslag er maaffee mindre heldigt, forsaavidt det kunde lade formode, at det paatænkte en Ordning af den frivillige Godgjørenhed, idet det kalder sig en fri, om der end tilføies kirkelig. Vi maae, troer jeg, Allesammen, efter hvad der fra forskjellige Sider er udtalt, være paa det Rene med, at der, saasnart denne Lov indtræder, kommer til at bestaae 3 forskjellige Slags Fattigunderstøttelser, den personlige, den her saakaldte fri kirkelige og den communale Fattigunderstøttelse. Om det nu er rigtigt, at man paa denne Maade har ordnet dette, kan jeg for mit Bedkommende ikke finde afgjørende bevilst.

At der skal skjælnes strengt mellem den paa tvungne eller lovbefalede og den frivillige Godgjørenhed, eller at Staten ikke besatter sig med at uddele eller lade uddele, hvad der indkommer ad Frivillighedens Bet, det er aldeles rigtigt, og forsaavidt troer jeg, at Hensigten med Loven bedre kunde opnaaes, naar der fra den lovgivende Magts Side blot bliver sat en Grændse for f. Ex. de Legater og de Tavler, der ikke maatte gaae ind under det lovbefalede Fattigvæsen.

Der er endnu et Punkt, jeg maa berøre, det er, at naar der i Titelen staaer „fri kirkelig“, da finder jeg, at det er en Udtryksmaade, som vi her skulle søge at undgaae, eftersom der ligger en betydelig Tvetydighed deri. Jeg skal for det Tilfælde, at der ikke bliver nedsat et Udvalg, gjøre et Forslag til en Tilføining, at der istedetfor „kirkelig“ kommer til at staae „folkekirkelig“, saa